

วาระที่ 4.4

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง
ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

(ประจำปี 2566)

รายงานเมื่อ
14 มีนาคม 2567

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เริ่มดำเนินโครงการจากเรือนจำ/ทัณฑสถานนำร่อง 4 แห่ง ในปี พ.ศ. 2546 กรมราชทัณฑ์พิจารณาคัดเลือกเรือนจำ/ทัณฑสถาน 21 แห่ง เพื่อขยายผลการดำเนินงาน ทำให้มีเรือนจำ/ทัณฑสถานที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 แห่ง

1. การจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์ จัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานเพิ่มกว่า 83 แห่ง รวมเป็น 102 แห่ง จากเรือนจำทั้งหมดทั่วประเทศ 142 แห่ง (คิดเป็น 71%) โดยจัดการศึกษาตามความสนใจและศักยภาพผู้เรียน

หลักสูตรวิชาชีพคอมพิวเตอร์ (หลักสูตรระยะสั้น-ระยะยาว) และ หลักสูตรอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.-ปวส.)

ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต และ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต
ปีการศึกษา 2548-2566 มีผู้ต้องขังจบปริญญาตรี 90 (11 แห่ง)

- ปีการศึกษา 2566 มีผู้ต้องขังสำเร็จการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว 1 คน
- ปีการศึกษา 2566 มีผู้ต้องขังอยู่ระหว่างการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท 12 คน แบ่งเป็นผู้ต้องขังชาย 11 คน ผู้ต้องขังหญิง 1 คน จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 9 แห่ง

ปี 2550 - 2566 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 62,528 คน

- วิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 30,248 คน (นับซ้ำ)
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 32,280 คน (นับซ้ำ)

ปี 2566 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 2,820 คน (นับซ้ำ)

- วิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 1,782 คน
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 1,038 คน

รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านไอทีของผู้ต้องขัง

รายได้ปี 2545 – 2565 เป็นเงิน 142,610,952 บาท

- รายได้จากการรับจ้างฯ เป็นเงิน 127,504,013 บาท
- รายได้จาก e-commerce เป็นเงิน 15,106,939 บาท

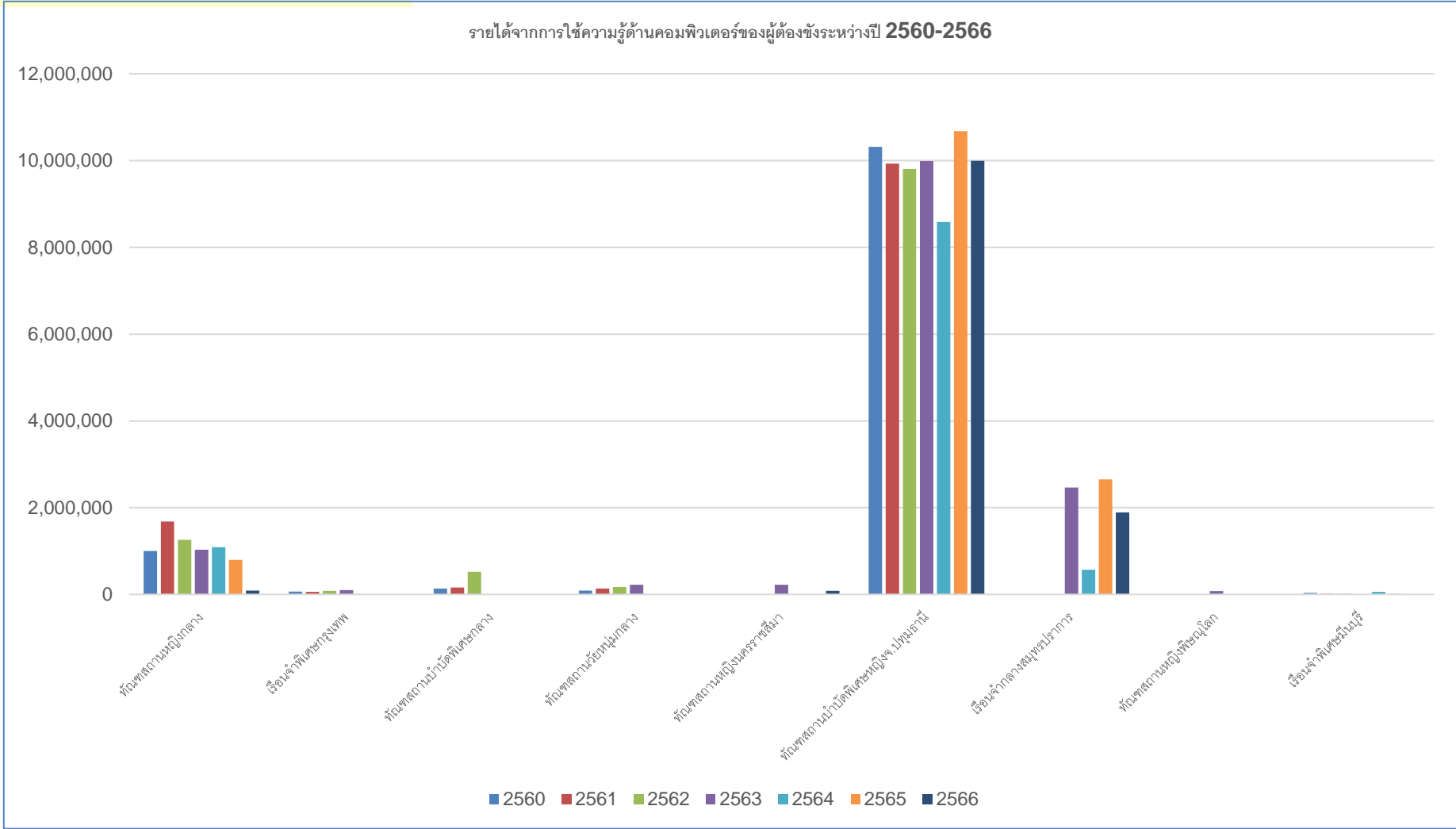
รายได้ปี 2566 เป็นเงิน 13,559,553 บาท

- รายได้จากการรับจ้างฯ เป็นเงิน 12,062,486 บาท
- รายได้จาก e-commerce เป็นเงิน 1,497,067 บาท

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ 14 มีนาคม 2567

2. รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ของผู้ต้องขัง

➤ รายได้ปี 2545 – 2566 รวมเป็นเงิน 127,504,013 บาท
 ➤ รายได้ปี 2566 เป็นเงิน 12,062,486 บาท

(ที่มา : <http://br.correct.go.th> (สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์) ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม 2566)

ตัวอย่างรายได้ในปี 2566 ที่เกิดจากการรับจ้างทำงานหลังจากได้รับความรู้จากโครงการในพระราชดำริ

- ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงปทุมธานี ปี 2566 ผู้ต้องขังปฏิบัติงาน call center จำนวน 80 คน รายได้จาก call center เฉลี่ยเดือนละ 780,000 บาท
- หมายเหตุทัณฑสถานอื่นๆ ที่ไม่ได้รายงานรายได้ เนื่องจากนโยบายของกรมราชทัณฑ์ในปี 2566 เน้นส่งเสริมด้านให้เป็นเรือนจำท่องเที่ยว และจำหน่ายสินค้าหน้าเรือนจำ

3. การพัฒนาทักษะความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขัง

3.1 การพัฒนาผู้ต้องขังให้มีทักษะในการลดความเสี่ยง (ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง จ.ปทุมธานี)

ตั้งแต่ปี 2562 เนคเทค ร่วมกับ มูลนิธิฯ และทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงจัดทำ “โครงการฝึกถอดความเสี่ยงพูด เพื่อพัฒนาทักษะด้านการถอดความเสี่ยงพูดแก่ผู้ต้องขัง” เพื่อเตรียมบุคลากรรองรับงานถอดความเสี่ยงรายการโทรทัศน์ที่จะต้องมีค่าบรรยายแทนเสียงแบบเปิด/ปิดได้ (ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ณ 5 กุมภาพันธ์ 2559)

ผลดำเนินงานปี 2563 – 2566: จัดทำค่าบรรยายแทนเสียงประกอบวิดีโอ

ปี พ.ศ.	จำนวนชั่วโมงที่ผู้ต้องขังรับจ้างงาน	รายได้ (บาท)
2563	360 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 500 บาท)	180,000
2564	720 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 500 บาท)	360,000
2565	ครั้งที่ 1 480 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	480,000
	ครั้งที่ 2 880 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	880,000
2566	ครั้งที่ 1 480 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	480,000
	ครั้งที่ 2 240 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	240,000
รวมรายได้		1,900,000

หมายเหตุ ปี 2566 ผู้ต้องขังรับจ้างถอดความเสี่ยง และเพิ่มขอบเขตงานในการส่งมอบงาน (กำกับเวลา ตามแนวทางจัดทำล่ามภาษามือ) โดยอัตราค่าตอบแทน 1,000 บาทต่อชั่วโมงบรรยาย

- ในการจ้างงานครั้งที่ 2 ชั่วโมงการจ้างงานลดลงเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลักษณ์ราชภัฏสกลนครจ้างจัดทำค่าบรรยายแทนเสียงในการเรียนการสอนหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ (เรียนร่วมระหว่างเด็กหัดและเด็กที่มีปัญหาทางการได้ยิน ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 8 รายวิชา อาทิ การออกแบบสื่อดิจิทัลเบื้องต้น, พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, มาตรฐานสากลด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และดิจิทัล เป็นต้น น้อยลง
- ผลงานวิดีโอที่จัดทำขึ้นในปี 2566 เป็นส่วนหนึ่งของสื่อดิจิทัลที่เข้าถึงโดยสะดวกถ้วนหน้า บนแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ที่เข้าถึงโดยสะดวกถ้วนหน้าสำหรับนักเรียนพิการทุกประเภท ที่สวทช.พัฒนาขึ้น สำหรับนำไปใช้งานในโรงเรียนการศึกษาพิเศษของสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ และโรงเรียนเรียนร่วมทั่วประเทศ (ระดับชั้นประถมปลายและมัธยมต้น) ทั้งภาครัฐ และเอกชน สามารถเข้าไปใช้งานได้ที่ <https://dmr.a3.in.th/>

แผนดำเนินงานปี 2567 :

- สวทช. ได้ขยายระยะเวลาดำเนินโครงการแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ที่เข้าถึงโดยสะดวกถ้วนหน้าสำหรับนักเรียนพิการทุกประเภท ระยะที่ 2 ภายใต้แผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล ออกไปอีก 6 เดือน (เดือนกุมภาพันธ์ – กรกฎาคม 2567) อยู่ระหว่างดำเนินการจ้างทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงภายในเดือนมีนาคม 2567 เพื่อจัดทำค่าบรรยายแทนเสียงสำหรับวิดีโอประกอบการเรียนการสอนแบบออนไลน์จำนวน 90 ชั่วโมง (ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครและมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ 14 มีนาคม 2567

3.2 โครงการพัฒนาความสามารถด้านการใช้ไอซีทีที่สร้างรายได้ผ่านการทำธุรกิจออนไลน์

กิจกรรมที่ 1: การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังในหลักสูตรเกี่ยวกับธุรกิจออนไลน์ (84 แห่ง)

ปี 2565 มูลนิธิ ร่วมกับกรมราชทัณฑ์ มสธ. และ สพธอ.

นำหลักสูตร 2 หลักสูตร ได้แก่

หลักสูตรที่ 1 "การสร้างธุรกิจในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล" ของ มสธ. และ

หลักสูตรที่ 2 "อีคอมเมิร์ซ" ของ สพธอ. จัดการศึกษาแบบออฟไลน์

ให้แก่ผู้ต้องขังจำนวน 9,940 คน

- ณ มกราคม 2567 มีผู้ต้องขังเข้าเรียนและผ่านเกณฑ์ทั้ง 2 หลักสูตร และอยู่ระหว่างการประสานเรื่องจัดทำประกาศนียบัตรจาก มสธ. สำหรับผู้ต้องขังที่ผ่านการสอบทั้งหมด 9,940 คน

กิจกรรมที่ 2 ผู้ต้องขังฝึกทักษะการทำธุรกิจออนไลน์ ผ่านการปฏิบัติจริง (19 แห่ง)

- มูลนิธิ ร่วมกับ สพธอ. และ มสธ. พัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจออนไลน์ให้แก่ผู้ต้องขัง อาทิ การออกแบบหน้าร้าน การเขียนเรื่องเล่าผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การถ่ายภาพสินค้า ผ่านการปฏิบัติจริง โดยให้ผู้ต้องขังเป็นผู้ช่วยของเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานที่รับผิดชอบการจำหน่ายสินค้าในช่องทางออนไลน์
- ผลดำเนินงานปี 2566
  - (1) มีเพลงกลางของกรมราชทัณฑ์ 1 เพลง ชื่อร้าน "ผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์" เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าของเรือนจำ/ทัณฑสถาน
  - (2) มีเพลงของเรือนจำ/ทัณฑสถาน 19 แห่ง มีเพลงร้านค้าออนไลน์ของตนเอง และมียอดจำหน่ายสินค้าออนไลน์ 19 แห่ง
  - (3) ยอดจำหน่ายสินค้าในช่องทางออนไลน์ รวม 15,106,939 บาท (ปี 2563 มียอดจำหน่าย เป็นเงิน 8,400,202 บาท, ปี 2564 มียอดจำหน่าย เป็นเงิน 2,529,762 บาท, ปี 2565 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 2,778,732 บาท, ปี 2566 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 1,497,067 บาท)
    - เรือนจำ/ทัณฑสถานบางแห่งมียอดจำหน่ายสินค้าน้อยลงเนื่องจากกรมราชทัณฑ์เน้นการฝึกวิชาชีพ ลักษณะงานกราฟิก ซึ่งผลิตได้ไม่มากนัก และมีกลุ่มลูกค้าเฉพาะกลุ่ม นอกจากนี้ผู้ซื้อมักมีความต้องการที่จะเห็นตัวสินค้าก่อนถึงตัดสินใจซื้อ และการจำหน่ายสินค้าผ่านออนไลน์มีความไม่ต่อเนื่องและมีความล่าช้าเนื่องจากผู้ประสานงานที่รับผิดชอบหลักมีภาระอื่นๆ ที่ต้องปฏิบัติควบคู่กันภายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน
  - (4) มีผู้ต้องขังชั้นดีมาปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยจำหน่ายสินค้าออนไลน์ จำนวน 110 คน (ชาย 55 คน, หญิง 55 คน) จาก 12 แห่ง โดยผู้ต้องขังทำหน้าที่ ถ่ายภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ จัดทำบัญชีร้านค้า ออกแบบบรรจุภัณฑ์

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ 14 มีนาคม 2567

กิจกรรมที่ 4 การเผยแพร่บทเรียนภาษาบาลี ในระบบ External Harddisk ให้กับเรือนจำ/ทัณฑสถานที่มีข้อจำกัดในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

ในปี 2565 มูลนิธิได้สนับสนุนเรื่องการเรียนภาษาบาลีให้แก่ผู้ต้องขังดังนี้

- สนับสนุน External Harddisk บทเรียนภาษาบาลีให้กับเรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 35 แห่ง
- External Harddisk ที่สนับสนุนดังกล่าวได้จัดทำระบบการเรียนรู้อยู่ด้วยการศึกษาทางไกลในรูปแบบ Video on Demand เพื่อให้สามารถเรียกใช้งานแบบออฟไลน์ มีคุณลักษณะสำคัญคือ สามารถเรียกชมบทเรียนภาษาบาลีในรูปแบบ Video on Demand ภายในสถานที่ที่มีข้อจำกัดเรื่องการเชื่อมต่อระบบออนไลน์ สามารถปรับปรุง (update) บทเรียนภาษาบาลีบน External Harddisk อย่างอัตโนมัติ (Auto Sync) เมื่อเชื่อมต่อระบบออนไลน์ เป็นต้น
- จัดทำเอกสารแนะนำ การใช้งานบทเรียนภาษาบาลี ผ่าน External Harddisk โดยใช้ระบบการเรียนรู้อยู่ด้วยการศึกษาทางไกลในรูปแบบ Video on Demand <https://mooc.learn.in.th>

ปี 2566 เรือนจำ/ทัณฑสถาน จัดกิจกรรมการสอนภาษาบาลีให้แก่ผู้ต้องขัง โดยมีเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 43 แห่งจัดสอนภาษาบาลี และมีผู้ต้องขังที่เรียนภาษาบาลีทั้งสิ้น 2.012 คน (บางเรือนจำ/ทัณฑสถาน ขอคัดลอกข้อมูลจากกรมราชทัณฑ์เพื่อไปใช้ในการสอนภาษาบาลีในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เนื่องจากไม่ได้รับจัดสรร External Harddisk)

4. ผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วประกอบอาชีพเกี่ยวกับไอที

- ปี 2566 มีผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วประกอบอาชีพเกี่ยวกับไอที จำนวน 142 คน (แจ้งอย่างไม่เป็นทางการจาก 11 เรือนจำ/ทัณฑสถาน) ลักษณะงานที่ทำ ได้แก่ งานสำนักงาน, call center, ติดต่อลูกค้าผ่านระบบออนไลน์และโซเชียลมีเดีย, ตัดต่อวิดีโอ, ถ่ายภาพนิ่ง

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ 14 มีนาคม 2567